

Kako je bilo na Zboru pionirjev Slovenije

Po prijetni vožnji s poslovnim vlakom, smo v soboto 19. maja prispeli v Maribor. Pričakali so nas aktivisti ZPM in nas pospremili na Pedagoško akademijo. Po dobri malici smo si v avditoriju ogledali dobro pripravljen kulturni program, ki ni bil standardna proslava. Pozdravili so nas pionirji iz bratskih republik. Tamburaško-harmonikarski orkester, deklamacije, glasbene točke Ž in P zgodba, jazz balet in na koncu vrhunska baletna točka, so nas popeljali v dobro in delovno razpoloženje.

Delo konference je potekalo v štirih delovnih skupinah. Temi razgovora sta bili dve: simboli in program pionirske organizacije. Zaključki so presenetljivo podobni našim, ki smo jih napisali na naši občinski problemski konferenci.

Po dobrem kosilu in manjših organizacijskih težavah so nas sprejeli pionirji gostitelji. Z nami so si ogledali Mestni akvarij, Mestni park in lepo mesto Maribor. Zvečer pa smo se povsili in zaplesali ob disco glasbi v domu Janeza Hribarja, skupaj z našimi novimi prijatelji. Tudi prenočili smo pri njih. Počutili smo se kot doma. Klepetali smo pozno v noč in zato smo se naslednje jutro težko zbudili. Dobro, da se je osrednja prireditev srečanja na drsališču Tabor začela šele ob 11. uri.

Po živahni in moderni proslavi s plesnimi, glasbenimi in žaljivimi točkami smo zaključili kurirsko pošto 1989. Dobro razpoloženi smo pojedli vojaški pasulj in že so prišli Periskopci, zabavni, veseli in iznajdljivi kot vedno. V njihovi družbi smo se dobro imeli vse do odhoda. Najbolj smešen dogodek je bil, ko je Jos poklical naše mentorje na namišljen sestanek k vhodu, potem pa rekel: »Ha, zdaj smo pa sami! To bo žurka«.

Polni lepih vtisov in s številnimi novimi prijatelji smo se vrnili v Ljubljano. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam omogočili udeležbo na tej prireditvi.

Eva Martinec, Gregor Krizman
in Robert Henigman
OŠ Levstikovske brigade – Škofljica

Jožetov in Nežkin zlati »da«

Pravijo, da po petdesetih letih zakonskega življenja ljubezen že zdavnaj splahni in da je tisto, kar ostane le še mehanična navezanost drug na drugega, nekakšno vzajemno spoštovanje, ki drži zakon skupaj.

Ne vem, kaj bi na to poredki Nežka in Jože Zupančič iz Vintarce na Spodnjem Rudniku, ki sta te dni zaokrožila natanko 50 let skupnega življenja. Zakonca sta v tem dolgem času doživela marsikaj bridkega, a se imata – kot kaže – vse raje. 79-letni oče Jože, doma iz Kriške vasi nad Višnjo goro, je pred upokojitvijo delal kot kolarski mojster v podjetju Rast, 76-letna Nežka, doma iz Horjula, pa je gospodinja. Rodila sta se jima tudi dva otroka, sin Lojze in hčerka Jožica, ki sta seveda že zdavnaj sama prišla do svojega kruha. Kot pravi Nežka, bi še kar šlo, če ju zdaj na stara leta ne bi začela dejati razne bolezn. »Tako pa sem že pripravljena, da grem na oni svet,« pravi v šali.

B. VRHOVEC

DESET VPRAŠANJ

Za najstarejšo volilko!

Predstavljamo najstarejšo volilko iz vasi Podpeč, 91 letno Terezijo Šebenik, rojeno Tegel, ki je skoraj sama prišla na volišče, tako kot vedno. Prosil sem jo, da mi odgovori na deset vprašanj.

1. Prosim, da se predstavite?

Rojena sem 15. 10. 1897 v Podpeči. Hiša kjer sedaj živim je moja rojstna hiša. Živim sama, čeprav imam štiri otroke, enajst vnukov in 14 pravnukov.

2. Ali lahko vprašam, koga ste volili?

Volila sem Marka Bulca, rada grem na volišče, saj sem vse dosedaj vedno bila.

3. Kako se spominjate časov izpred 80-90 let?

Je takrat ni bilo toliko prometa, tovornjakov sploh ni bilo, le konjske vprege so bile, osebni avtomobili so sicer bili le pri bogatih. Živela sem najprej pod Avstroogrsko, pod Francem Jožefom, nato pod Jugoslavijo, pod kraljem Aleksandrom in končno v novi Jugoslaviji pod Titom. Tudi pod staro Avstrijo se je delo dobilo, če si bil priden se je lahko tudi prihranilo. Dobro je bilo tudi že časa Maršala Tita.

4. Kako se spominjate svojih staršev, svojih bratov in sestra?

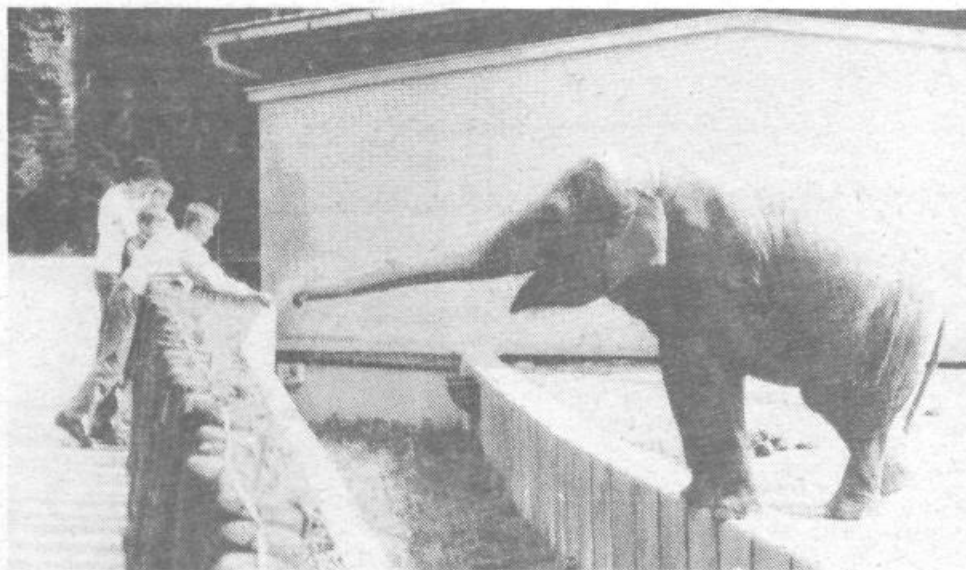
Moja mati, ki je umrla leta 1931 je bila iz Kamnika pod Krimom, oče ki je umrl leto kasneje pa iz Spodnje Brezovice. Imela sem tri brate in dve sestrji, dva od teh sta zgodaj umrla, trije, dva brata in sestra pa so se izselili v Ameriko, leta 1905, 1909 in 1912. Vsi so že umrli, vendar od časa do časa dobim pošto tudi od njihovih otrok. Tako sem od leta 1912 v tej hiši, ki je bila zgrajena v začetku 18. stoletja, oče pa jo je kupil leta 1891, ostala sama s starši in za njih skrbela vse do smrti.

5. Kdaj pa je umrl vaš mož?

Mož mi je umrl že leta 1971, tako da sem že 18 let vdova. Lahko rečem, da nisem imela rožnatega življenja, saj je bilo pet otrok, ki jih je bilo treba preživeti, mož je bil sicer priden, toda včasih je spil kateri kozarec preveč.

6. Kdaj vam je bilo najtežje in kdaj ste bili najbolj srečni?

Najtežje mi je bilo, ko mi je umrla hčerka, stara 60 let, ki je imela neozdravljivo bolezen, pa ko mi je umrl mož in sem ostala sama s to malo kmetijo, kjer je bilo treba veliko postoriti. Najlepše pa mi je sedaj,

Lepša podoba in načrti živalskega vrta

Dobro leto dni je minilo od odprave ukrepa družbenega varstva v ljubljanskem živalskem vrtu in skoraj leto dni od otvoritve prenovljenega vrta, pri čemer imamo še posebej v mislih novo upravno zgradbo, urejenost nekaterih bivališč za živali, boljše pogoje dela za zaposlene...

Živalski vrt Ljubljana – kakršno je njegovo uradno ime, danes predstavlja eno izmed najbolj obiskanih točk našega mesta. Letno ta vrt pod Rožnikom obišče 250 tisoč obiskovalcev, ob letošnjih nedeljah se je številka povzpela na 6000, v prvih štirih mesecih tega leta pa je bil obisk za 12.700 obiskovalcev večji od lanskega v istem času. Na 6 ha sedaj izkoriščene površine (12 ha je še ograjenih za nadaljnji razvoj) lahko srečamo 400 živali odnosno 135 vrst. Vodstvo te ustanove si bo tudi v prihodnje prizadevalo za še pestrejšo populacijo živalskih vrst, pri čemer pa ne bodo zanemarjali tudi naših rednih avtohtonih živali, kot so npr. sova ukarica, črna štorčja, divji petelin... saj žal te živali vse redkeje srečujemo v našem naravnem ali bivalnem okolju. Danes je za živali dobro poskrbljeno, na kar vpliva tudi strokovnejša zasedba, saj sta poleg direktorja, ki je veterinar, v rednem delovnem razmerju še en veterinar in biolog. Zanimivo je tudi to, da sam vrt vse bolj koristijo tako študentje kot dijaki. Mladi šentvitski dijak tako prav zdaj urejajo polni vivarij na prostem.

Seveda pa načrtov ne manjka. Najprej bo potrebno urediti in prenesti še nekatera bivališča živali, da bo zadostno boljše počutje živali. V izgradnji je še vedno vivarij (predstavlja razmeroma zahtevno delo). S sanacijo poti bo moč postopno odpreti še ostali zagrajeni del, po katerem bo potekala km in pol dolga sprehajalna pot po gozdu, s čimer bodo dane obiskovalcem tudi možnosti sprehodov po obronkih Rožnika... Največja skrb, pa tudi največja investicija v predstojećem obdobju predstavlja izgradnja medvednjaka. Tega je zob časa močno zdelal, potrebno pa bo kar precej naporov, tudi družbene skupnosti, da bo zgrajen.

BILI SO MED NAMI

Ivan Golc

Pred dnevi so se krajani KS Milan Česnik in številni sodelavci slovenskega elektrogospodarstva še zadnjič poslovili od svojega tovariša in sodelavca Ivana Golca.

Iz rodnega Zasipa pri Bledu in okrilja zavedne napredne družine je Ivan Golc odšel na gimnazijo v Kranju in jo končal v letu 1941. Zaposlil se je na železnici in se kot – dobremu in naprednemu zavezanec – takoj povezal v OF. V partizane je odšel jeseni 1943 in prek 1. mineversko-sabotažnega voda »TRIGLAV« prešel v »Okrožno tehniko Jesenice«, ki je delovala nedaleč od Spodnje Radovne. V tej tehniki je delal do konca vojne. Pomembne dogodke iz delovanja tehnike je opisal v svojih pričevanjih.

Pogrešali ga bodo njegovi tovariši v borčevski organizaciji ZBB NOV Milan Česnik, saj je bil prav v zadnjih letih med najbolj dejavnimi. Vedno je razmišljal o vedno novih, zanimivih izletih, iskal in zbiral zapiske, ki so združevali spomine na NOB z našo materialno, narodopisno in kulturno preteklostjo in sedanostjo.

Ivan Golc je bil cenjen tudi kot strokovnjak. Vse od 1952 je delal v slovenskem elektrogospodarstvu in od 1958 leta pa do upokojitve je opravljal odgovorne in pomembne dolžnosti dispečerske službe. Kot strokovnjak je bil cenjen, spoštovan kot človek in ljubljene med delovnimi tovariši. Z delom, ki ga je opravljal, je sklenil mnoge poslovne, strokovne in človeške vezi. Mnogim bo ostal v trajnem in spoštljivem spominu.

Franc Melik

Prav na dan osvoboditve Ljubljane smo se za vedno poslovili od Franca Melika, aktivnega udeleženca NOV od 1941. leta, aktivnega družbenopolitičnega delavca in večletnega nosilca prapora borčevske organizacije KS Malči Belič in Stane Sever.

Franc Melik je na prvem praznovanju krajevnega praznika sprejel prapor borčevske organizacije na novo ustanovljene KS Stane Sever in ga častno nosil vrsto let, vse dokler mu je zdravstveno stanje to dopuščalo. Ta isti prapor ga je tudi spremljal ob njegovem zadnjem slovesu.

Zivljenjska pot Franca Melika se je začela pred 73 leti v številni delavski družini v Črni vasi na obrobju Ljubljane. Vsa družina je bila aktivno vključena v NOB, pri čemer je plačala ogromni krvni davek posebno v znanem pokolu leta 1943 v Kozlarjevi gošči, ko so mu ustrelili očeta, mamo in brata. Še dva brata in sestra so žrtvovali svoja življenja za cilje NOB.

Vse te velike žrtve niso pokobilele Franca Melika v boju za osvoboditev, katero je dočakal, čeprav so se tudi na njemu kmalu pokazali znaki bolezni kot posledica štiriletna borbe.

Razgovor vodil:
EDVAR PROGRAR

CANDICUM NOSTRUM

Zelo osebni vtisi o petju

»Zakaj ne poješ v pevskem zboru?« vprašam svojo malo prijateljico.

»Nočem« odreže na kratko.

Ni edina. Kdo je kriv? Nezanje in jedelj pomaranča. Pa odnos. Naš skupni odnos. Matematike ne uči telovadec. V Celju srečam Jašarija Bakija. Iz Pristine je prišel na našo revijo pevskih zborov. Zbor iz Valjeva poje Srebotnjaka v čisti slovenščini, brez naglasa. Prišla sta tudi starosti Gobec in Pirnik »Zdaj ni več čas za Pirnika, zdaj je Aldo Kumar« je rekel s ponosom Makso Pirnik in predal štafetno palico svojemu učencu. »Poješ, če imaš kaj povedati.« Kdo je to rekel? Je bil res Jernej Habjanec? Ali je Georg Steiner menil, da glasba v somrak groze, ker smo zapisani smrti, pripravi vrata. Zakaj me od vseh srečanj najbolj prizadenejo revije pevskih zborov? Smrtna utrujenost. Disharmonija. Poslušalec je del nastopa. Oni, ki čustvuje, razume. Kdaj sem pela sama? Na klasični gimnaziji. Vsi razredi združeni v en zbor. Vznemirljiva bližina višješolcev. Prof. Kopriva napiše himno »candicum nostrum...«, profesor Cerar dirigira »Mejnik«, ki ga je sam uglasbil. Dramatični alt: »KAJ, KDO SI BOŽJI, KAM NAJ DENEŠ VPRAŠAŠ?« in soprani cviliijo »iiii, kjeer ssiitii vzeceel.« Ostane, v ušesu, v mehčanju občutka, senzibilnosti.

Danes se pomočnik Ostrovršnik še ni vsedel. Revija. Gallus. Ona ni zborovodkinja in to ni mladinski zbor – to je preprosto glasba – svet lepote, vznemirljive in utelešene v posebni situaciji srečnega naključja, v njem se je združilo znanje in hrepenenje in ustvarjalna moč. In počti. Majhna obsedenost v design obleden deklet. Krohočeje se. V zboru. Neskrto v obraz, galeb glasov plahuta s kriji in Gallus se smehlja iz svojega stoletja, zborovodkinja se smehlja, kot bi ne bilo nič, strastno vleče niti glasov v svetlo vezeno po licih pa ji tečejo nevidne solze. Pedagoška zmaga. Galeba ni preplašila. Ni VSE – ENO. Doživeli smo, slišali, peli in poslušali. Minuta molka za zborovodkinjo Metko Pilich. Vsako leto je bila v Zagorju, v Celju nastopi njen zbor brez nje. Umrla je stara 40 let.

JASNA ŠKRINJAR

V slogi je moč

Ženski pevski zbor Kud Turjak, ki ga vodi Olga Jež je gostoval v Strunjanu. Po velikem uspehu, ki ga je imel na reviji pevskih zborov – prof. Jernej Habjanec ga je posebej imenoval – je odpotoval na gostovanje v Zdravilišče Krka, kjer je nastopil skupaj z moškim kvintetom, harmonikarjem in ženskim duetom. Prireditev je bila namenjena spominu rojstva, skladatelja Marija Kogojca, po katerem se kulturno društvo imenuje. Program, ki je bil med številnimi obiskovalci neverjetno prisrčno in spontano, z velikimi aplavzi sprejet, je povezovala Tatjana Kuhar, ki je obiskovalcem predstavila življenjsko in umetniško pot skladatelja. Prireditev je bila po mnenju obiskovalcev ena najuspešnejših v zadnjem času. Kulturni dogodek v Strunjanu so spremljali tudi člani turističnega društva, ki so organizirali na ta dan izlet. Letošnji uspehi bodo nedvomno spodbudili aktivnost krajanov tudi na kulturnem področju.

kc